

Bahi Mele.

HE KANIKAU ALOHA IA W. RICHARDS.

Aloha nui oe, e W. Richards,
 Ka mea i hele aku la;
 I ke ala uliuli i anapu mai ka lani.
 Uhi nalowale i ke awa.
 Po i ka uwahi nalowale ka moku,
 Moku ka pikio helu ka manawa.
 Welo kihei a Keaeloa,
 He u! he aloha ia oe — la — e!
 Haki kaikoo ka manawa,
 Loku nakolo ka pili paa o ka haupo.
 Lele ka hauli mokumoku ka manao,
 Nakulu owa ka loko,
 Melelehi hiole ka pua o ka waimaka;
 E uwe aku ana ia oe,
 Ma ka hikiku ka hiki moe,
 Moe lolii oe i ke one o Kaahuahua;
 E ke alalo o ka manu o Waahila,
 Haki ka lala pali o Kailalulu,
 La lulu aku la oe iluna o Waialoha;
 Aloha Kepohoni me Dariena,
 Ka moana Pakifika me Atelanika,
 Ka mauna Anete me Kalifonia,
 E alo ana i na ino olaila,
 Me ka luhii, inea, kaumaha,
 Aka, ua hoomanawanui ma no,
 E imi ana i ka ua lanipili,
 Pihila olua i Malelewaa,
 A loa ia iho la ia olua ka ua awa,
 Pomaikai iho la kua kula paoa,
 Aka hele e aku la ka ua noe,
 Ka ua nenee i ke pili o Lele,
 Lele ke aho pau ka pili ana,
 Koe iho mo hoi oe,
 E hooponopono i ka luhii o olua,
 Aka, kii ia mai la oe e Kapenahuila-ka-lani,
 Lawe koa waa i koa kanaka,
 Ahu iho la makou i Kapua,
 O kuu iho la ka palu ai ole,
 He u! he aloha ia oe — la — e!
 Loa aku la ia olua ka hoopiha like o na aoao o ke kua;
 A me ka makolukolu o na aoao o ke kupa,
 Kipa ka manu iho i ka wai o Waipuhia;
 Ke puhi nei makou i kou aloha aole e pau;
 Kau no ke ano, ke alina a ke aloha,
 Waiho kiihana iho ma hana makai,
 Konohiki lua ia ia Honolulu,
 Me ho papa konane la i ke kula o ka Hua,
 Hua ka maki iho kula a ka waimaka,
 O ke kulu wale no ia a hiki i Leihala,
 Hala aku la oe i ke one lauana a Kane,
 E inu ana i ka wai o Kulanihakai,
 Hakoi makou e ukali aku ia oe;
 O oe no ka hiki mua o makou na ukali,
 A huina like makou i o ia nei,
 A noho pu ma ka pahale o Opuola,
 Ola aku la oe i ka walele o Hualawe;
 E lawe ana i Manua;
 Manua kepa ke aloha e hana ia oe,
 E ke kini hanauna aloha oe,
 E kau wahine me na koiki,
 Iniki wela i ka ili o ka ipo ehi,
 Ahi loko huwila i ke aloha,
 Aloha ana oe — la — e!
 Welo lehua ka la i kou hiki ana mai,
 Hiki mai ana oe wehe ke alaula,
 O ke kukuna o ka la i Pihae,
 Puoho lele opeapea ka hanauna ino,
 Lohe iho la ia oe he puuhonua no ke aloha,
 Ola ka manu muki i ka pua o ka lehua.
 Kini lehu mano a miliona,
 Na kanaka i luli mai ma kou aoao,
 He u! he aloha ana i oe — la — e!
 Aloha oe, e ka uhane aneane i ke kula o ka Maomao,
 Walea aku la oe i ka wai a Kaunu;
 Aloha ke pili holu i ka makani,
 Holu nape i ka pali o Kalalau,
 Lafau aku makou ia oe, aole e loa,
 Ua lilo i ka polikua a Kane,
 Paa ka puka kaupukai ono a ka moe;
 Moe lolii i ke kai o Kristo Iesu. S. W. K. NAHALE

No ka Nauao.

OLELO HOOIKAIIKA NO NA KUMUAO.

Kula Alii, June 16, 1848.

E na Kumuaō, e, aloha oukou. 'Ua paipaiāi mai au e palapala aku ia oukou i kekahi mau mea e pono ai ka oukou oihana. (Ma ka Elele Hawaii wale no e hiki aku ai ko'u manao ia oukou. Pomaikai kakou i keia Elele mama.)

O ka hoonauao ana i ka hanauna hou, oia no ka oukou hana, a he hana-nui no ia. Mai poho na hana e ae o ke Aupuni, ke holo pono ole keia hana-nui a oukou e hana nei. Ma na Aupuni o Europa, o Perusia, o Geremania, o Farani, o Ewehani, a me na Aupuni e ae, ua manao nui ia ka hoonauao ana i ka hanauna hou. Pela ipohi ma Amerikahulipina.

Mama aku nei aole i manao nui ia ka ke kumuaō oihana maloko e keia mau Aupuni. Ua oihana e ae o ke Aupuni ua manao nui ia aole i keia. Ike, o keia hana, aole nge pela i keia manawa. Ua hanaia hana i keia Aupuni keia Aupuni i hoolohia keia oihana ma na wahi a-puu. E hana hou aia oukou i ka olelo hoike a Mr. Rikeke, ke Kūhina no ke Aopalapala o keia Aupuni, Imua o ka 'Lii, Aperila, 1847. E pono ia oukou ke heluhelu hou aku i ua palapala hope la, a ka mea i manao nui i ka hoonauao ana i ka hanauna hou o Hawaii nei.

Nā Kūke.

HE OLELO PAIBAI NA KA POE PAKE

Ua maa na makua Pake ke nawaliwahi na keiki a lakou i ka imi naauao e kau aku i ka moouolelo no kekahi Pake naauao loa. He ka naka haahaa ia, a ilihune hoi i kona wa opio-pio, aka, ma ka hoomanawanui ana i ka ike, ua lilo ia mahope i alii kiekie loa maloko o ke aupuni. I kona wa opio-pio ua nanea ia a hele aku i ke kulanakauhale e makaikai wale. I kona hele ana ike aku la ia i kekahi luahine e anai ana i ke koropa ka mea eli pohaku; a ninau ia ia ia, "Heaha kau e anai ai i ua koropa nei." I mai la ua luahine la, "ke hoolilo nei au i keia i kukele, no kuu pilikia i ke kukele ole." Kahaha ua keiki la a hoi aku i kona hale, a hooikahi mau i ka imi naauao ana a lanakila loa; mai ia hope mai lilo ia i kekahi alii nui o ua aupuni la.

Hai hoi na Pake, no kekahi, kanaka ihi ikaika i ka nanao, a no ka nele a me ka pilikia i ka hana, kaú oia i kona palapála mawaena o na kiwika i ka bufo, i kona wa e oopalau ai, i poho ole kona manawa i ka wa e hana'i.

Hai no hoi lakou i ka moolelo o kekahi mea
nele i ka aila ole e aa ai ke kukui i ka po; a no
ka waiwai ole e kuai ai ka aila, wili oia i puka
poepoe ma ka paia o kona keena i kono ke-
kahi mau kukuna o ka malainalama mai loko
mai o ke keena o kona makamaka e malama-
lama ai kona palapala.

- Ma ia mau olelo paipai lakou i na keiki e
imi nui a e ihi mau i ka naauao.

[illegible]

HE OLELO NANE, KA HAAHEO.

I kekahi kakahiaka, e lele ana kekahi lepelepeohina mai kekahi pua a i kekahi, halawai mai la kekahi Kōlea, a mahalo iho la i ka maikai o kona kīno a me ka nani o kōna mādehēu. Hai koke aku la i kona makemake e kōolauna mau aku me ia. "Aole loa e hiki," wahi a ka lepelepeohina, "no ka mea, ua wahawaha hoīno mai oe ia'u, mamua aku nei, e kapa mai ana

ia'u; he mea lapuwate kokolo." "Aole loa pela," hea mai la ke Kōlea, "ua mahalo mau aku la'u i nā mea nani e like me oe." "Pela paha kou mana'o, i keia manawa," wahi a kela, "aka i ka wa i ho'ino mai oe ia'u, he enu'he no au. Nōlaila e ao aku au ia oe; Mai ho'ino hou aku i ka mea ha'aha'a, malia paha o kīkie'ā-ā nei oia maluna ou." A.

O KA HOOMANAWANUI.

O Hoomananauui, oia ke keiki a Ahonui
laua o Oluolu, ka i noho i ke kulanakauhale o
Kamau aku. I kona wa uuku hoomaka oia e
hoike nui i kona ano maikai, ka mea i kapaia, ma
ia hope iho, ma kona inoa pono. He wahi
keiki kupunaha keia; ua olelo mau ia mai nona,
ua hiki ka mea a pau ia ia. He wahi makuwa
hine hana i kona, o Poino kona inoa, nana ia i ho-
ao nui mai; aka, e like me ka nui o na pilikia ana
i kau mai ai maluna ona, pela no i alohi mai ai
ka nani o kona ano; aka, i ka wa i kokeke mai
kona makuakane hana o Kuonoono, aole i hiki
ia ia ke hoike aku i kona ano maikai. He kupu-
nawahine kona, o Akahai ka inoa, ua komo wale
i loko ona na ano o keia hui wahine maikai. He
kupunakane no he kona, o Maikai kona inoa,
a ua kane nui kona i loko o na aa o ka
hoopuna. Pau loa kona i ke hohipi i ka olelo
iho, "oia nei ke kailamahi maikai a pakela
aku." I ka wa hoi i maluna nui ia mai oia, ao-
le ona Hookiekie iki; ua kane nae o Hauheo
kekahi elemakule ma ia wahi; he ka olelo iho,
he hoalauna oia nona. Ua nui kona pilikia i
na kailamahine o ua elemakule nei, ia Hooka-
no laua o Lapuwale, aole nae ia i pakia aku ia
laua. Hoao pinepine laua e hoehaeha aku ia
ia, aka aole ona huihiki mai. Aole i hiki ia
Inaina ke noho ma kona wahi; aole hoi ia i ha-
nui iki aku ia Huhu laua, o Lokoino. Maku-
hua wale kona mau hana maikai. Kuhikuhi na
makuwahine i ka lakou mau kailamahine ia ia,
i kumu hoohalike; o na makuakane hoi, i ka
wa i ao aku ai lakou i ka lakou mau keikikane,
aole o lakou hoopuna a ia ia. Mahuahua
wale kona alohaia mai, aole i hiki i kekahi ke
nana ia ia me ka mahalo ole. Ua huiia iloko
ona na mea a pau e nani ai ia wahine, aole hoi
i kawilira kekahi mea iho ia. Hoopalau
oia me Pauolekeaho, he wahi i loko o na kei-
ki poekela a laua, a Manuolana a me
Aloha.

Palapala Kūhi

KĀ HELE MALIMINA MAI KEIA AO
aky. e hiki i lalo ma i lalo o le tione i hoo-
halimaina ma ke koelele. Na IoANE
BUNYAN, i lalo o le tione. Na BIHOPA, i lawe
i olelo Hawaii. Eia no ko Amerika Poe
Honolulu. Honolulu: Mea paipa-
lapa e na tione. 1842. Na aoao
ilohia e na tione. 418.

...ke kōkōpale nana i kaka i keia
...a me na palapala e ne
...Eleseto, e kokoke ana me Be-
...ka nūkahiki 1628.

HEHEWEHEHALA, oia hoi ka Hulikanaka.

KA LĪĀ HAWAII: he mau Leo Mele no na Eka-
ka LĪĀ HAWAII nei.

KA. NONANONA, Buke 4.

KA ELELE, Buke 1, 2, a me ke 3. Ua
kapitia, a'ua'paa. Aia no ia DAINANA.

THE GREEN HAWK

I ka la 6 o Iune e hoomaka'i, a elua Pepa i ka
malama hookahi, a pau na Pepa he 24.

Penei hoi ka uku ana:—O na 'lii a me na
haole, pakahi \$1.00. O ka poe koikoi e ae,
hapalus. O na makaa'inana, hapaka.

Eia kekahi, hoko o na mahina eono e uku ai.
Hale Pūpūlapala, Kawaiahae, June 15, 1848.